

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता)
अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- राजोली
कालावधी

(सन 2022-23 ते 2031-32)

तालुका - धानोरा

जिल्हा गडचिरोली

क्रमांक	अनुक्रमाणिका	पृष्ठ क्रमांक
1.	आमच्या गावा विषयी	6
1.1	प्रस्तावना	6
1.2	पार्श्वभूमी	7
1.3	इतिहास	9
1.4	गावाची प्राथमिक माहिती	10
1.5	गावाची भौगोलिक माहिती	11
1.6	गावाची व्यावसाया संबंधी माहिती	11
1.7	पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन	12
1.8	संघटन	13
1.9	इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध	13
1.10	गावात असलेल्या सुविधा	14
1.11	पशुधन माहिती	14
1.12	कृषीपिके हंगाम माहिती	14
1.13	पावसाची सरासरी	15
2	वनव्यवस्थापन आराखड्याविषयी	15
2.1	उद्देश व कृती	15
2.2	सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील	16
2.3	सीमा व हद्दीची स्थिती	17
2.4	समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके	17
2.5	जमिनीचा वापर तक्ता	17
2.6	भूभाग/जलभाग यादी	17

2.7	ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा	18
2.8	वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक) संबधी माहिती	18
2.9	वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज	18
3	वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील	21
3.1	पत्रक 1 अन्न	23
3.2	पत्रक 2 चारा	24
3.3	पत्रक 3 जाळाऊ लाकूड	24
3.4	पत्रक 4 घर बांधणी	25
3.5	पत्रक 5 कृषि अवजारे	25
3.6	पत्रक 6 कुंपण घालणे	26
3.7	पत्रक 7 संस्कृती	26
3.8	पत्रक 8 वन औषधी	27
3.9	पत्रक 9 इतर	29
3.10	समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण	30
4	ग्रामसभा सक्षमीकरण	31
4.1	हक्क	31
4.2	नियम	31
5	शासकीय योजना	34
5.1	वन आधारित योजना	34
5.2	आदिवाशी विभाग योजना	34
5.3	कृषी आधारित योजना	34
5.4	पशुसंवर्धन योजना	34
5.5	रोहयो	34

5.6	सिंचन विभाग	34
5.7	मत्स्य विभाग	34
6	गौणवनउपज आधारित आजीविका कार्यक्रम	42
7	परिशिष्ट	42
7.1	पटवारी नकाशा	42
7.2	सिमांकित सामुहिक वनहक्क क्षेत्राचा नकाशा (GPS)	43
7.3	नजरी नकाशा	43
7.4	वनस्पती उपलब्धता (गोंडी – मराठी – इंग्रजी)	43
7.5	दुर्मिळ वनस्पतींची यादी	56
7.6	प्राण्यांची/वन्यजीव माहिती	57
7.7	खनिज	61
7.8	हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक	62
8	वर्षनिहाय कार्य योजना	63
8.1	वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)	64
8.2	वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)	65
8.3	वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)	66
8.4	वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)	68
8.5	वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)	71
8.6	वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)	73
8.7	वर्ष – मार्च 2028 - एप्रिल 2029 (7)	75
8.8	वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)	77
8.9	वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)	79
8.10	वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)	81
	मार्गदर्शक/सहभागी व्यक्ती व छायाचित्रे	83

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: राजोली
ग्राम पंचायतीचे नाव: नवरगाव
तालुक्याचे नाव: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली
दिनांक:

ठराव:

- क.)** असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेले सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.
- ख.)** असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल
- i)** सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.
- ii)** वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.
- ग.)** सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.
- घ.)** याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेव्हा गरज भासेल तेव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सूक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.
- च.)** यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यान्पिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा “अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत वननिवासी (वन हक्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012” नुसार कलम 3(1) नुसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेंबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणे इत्यादी हक्क आहेत.

अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड (ड) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ड) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला “सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती” (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडून प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

वनहक्क कायदा 2006 मुळे ज्या गावांना वनहक्क मिळाले आहेत त्या वनांचे संवर्धन व व्यवस्थापन करण्याची जबाबदारी कायद्याने ग्रामसभेवर आलेली आहे.

मुख्य म्हणजे सरकारने विविध कायदे अमलात आणले आहेत,त्यामध्ये वनहक्क कायदा,पेसा कायदा, जैवविविधता कायदा या सर्व कायद्यांच्या आधारे आदिवासी व इतर पारंपरिक वननिवासी यांना वनांचे संरक्षण व संवर्धन करणे सोयीचे झाले आहे. वनहक्कामुळे मिळालेले क्षेत्र संरक्षण व संवर्धन करून शाश्वत पद्धतीने टिकविणे ही आपली जबाबदारी व कर्तव्य आहे. आणि तस करण्यासाठी कायद्यात तरतूद पण आहे, हे सर्व संरक्षण व संवर्धन करण्यासाठी ची जी प्रक्रिया करायची आहे त्यासाठी जो नियोजन करायचा आहे त्यालाच 'कार्ययोजना' असे म्हणतात.

ही कार्ययोजना बनविण्यामागचे मुख्य उद्देश म्हणजे स्थानिक जनतेचे जीवनमान सुधारणे ,माणसांच्या सर्व गुणांचा विकास,वनांचा टिकाऊ पद्धतीने वापर करणे,जैवविविधता एकत्रित सांभाळणे व जोपासणे,मातीची धूप थांबविणे.

सुरुवातीपासून वनविभाग जी कार्ययोजना बनवत आले आहेत, ती ग्रामसभेच्या समजीच्या बाहेर आहे ,त्यांच्या कार्ययोजनेत अधिक स्पष्टता दिसत नाही ,अतिशय कमी उपयोगाची कार्ययोजना अस म्हणता येईल , मुख्य म्हणजे गावातील लोकांचा सहभाग घेऊन किंवा वनातील प्रत्येक बाबीचा अभ्यास करून ती बनविल्या जाते असे म्हणणे चुकीचे ठरेल.ग्रामसभेनी बनविलेली कार्ययोजना वनविभागाला वापरणे कायद्याने बंधनकारक असेल.

वनहक्क प्राप्त ग्रामसभा जी कार्ययोजना बनवेल,ती वनविभाकडे देईल,वनविभाग स्वतःची कार्ययोजना न वापरता ग्रामसभेने बनवून दिलेली कार्ययोजना वापरेल.आणि आपण बनवून दिलेली कार्ययोजना कायद्याच्या दृष्टीने चांगली आहे.ग्रामसभा जी कार्ययोजना बनवेल त्यामध्ये हक्क मिळालेल्या अधिकार क्षेत्रात असलेली वनसंपत्ती, जल,जमीन,यांची आजपर्यंतची माहिती व संख्येचा अंदाज असेल व याचा

फायदा भविष्यात ह्या वनसंपत्तीचे संरक्षण,संवर्धन व शाश्वत वापरासाठी जो नियोजन करायचं आहे त्यासाठी उपयोगी येईल.

जस की टापूची यादी,भट्श्य प्रकार ,भूरचना,वनस्पती चा अंदाज ,वनस्पतीचा उपयोग,दुर्मिळ वनस्पती,जलसाठ्यांचा अभ्यास इत्यादी महत्वाची माहिती गोळा करून ती कार्ययोजना बनविण्यात येईल.व यामुळे भविष्यात ह्या वनसंपत्तीचे संरक्षण ,संवर्धन व शाश्वत वापरासाठी करावयाचे व्यवस्थापन व नियोजन चांगल्या रीतीने करता येईल.आणि निश्चितच अशा कार्ययोजनेमुळे वनांचा संरक्षण व संवर्धन योग्य रीतीने होऊन त्या वनांची वृद्धी होईल.

आमची ग्रामसभा

ग्रामसभेचे नाव:- राजोली

ग्रामपंचायत: नवरगाव

तालुका: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली

सेन्सस कोड: 538982

अ.अक्षांश : 20.25224N

ब. रेखांश : 80.262841E

जोडपत्र दिनांक: 06/05/2013

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायदानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क
5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

राजोली गावाचा इतिहास..

प्रस्तावना :

राजोली हे गाव स्वातंत्र्यापूर्वीपासूनच याच ठिकाणी वास्तव्यास आहे.राजोली हे गाव धानोरा ते गडचिरोली मार्गावरून पश्चिम दिशेला 2 किमी अंतरावर आहे. गावाच्या आजूबाजूला डोंगर ,नद्या व जंगलांनी वेढलेला आहे.

सुरुवातीला राजोली या गावात मालगुजारी होती ती मालगुजारी जैतूंबाई नावाच्या एका स्त्री कडे होती ,ती मूळची कामठी (नागपूर)येथील रहिवासी होती,अस म्हणतात की ती जेव्हा इकडे दोऱ्या वर यायची तर तिच्यासाठी मुक्कामाची सोय म्हणून एक घर पण बांधलेला होता.मालगुजारीच्या काळात गावातील लोक जे काही उत्पन्न घ्यायचे त्याच्यावर त्या जैतूंबाईचा हिस्सा असायचा .त्यानंतर जमीनदारी आली त्यामध्ये 32 गावाचा एक जमीनदार असायचा व तो सम्पूर्ण गावावर लक्ष ठेवायचा. अस म्हणतात की सर्व कारभार त्याच्या आदेशाने चालायचं ,कालांतराने जमीनदारी संपुष्टात आली व लोक स्वतंत्र जीवन जगू लागले.

राहणीमान व उदरनिर्वाह:

सुरुवातीला राजोली गावात 10 घरांची वस्ती होती त्यामध्ये चार कुळातील लोक राहायचे ,मुख्य म्हणजे माळी समाजाचे 6 घरे,आदिवासी समाजाचे 4 घरे,सुरुवातीला घर हे गवत मातीच्या कुळाचे असायचे, ,लोकांचं जीवन हे जल,जंगल,जमीन यावर अवलंबून होते.आमच्या गावात आधी जंगल खूप होत म्हणजेच आता जो अधिकार क्षेत्र भेटलेला आहे तेवढ्याच क्षेत्रात पण आताच्या तुलनेत आधी जंगलाची दाटी जास्त होती, शेतजमिनी कमी होत्या , त्यामुळे लोक शेतजमिनीवर अवलंबून न राहता जंगलातून मिळणाऱ्या वस्तूवर आपल्या पोटाची खळगी भरायचे जस की मोह ,टेम्बरून ,कंदमुळे इ. ते मोह वेचून आणले की त्याला वाळवायचे व चटणी सोबत पोट भरून खायचे, तसेच टेम्बरून चे फळ उन्हाळ्यात एक एक पोता भरेल एवढं आणायचे व त्याचे खुला टाकून(वाळवून)ठेवायचे व पावसाळ्यात खायचे.तसेच कंदमूळ म्हणून कळूकांदा सर्वात जास्त खायचे. व या सोबतच अन्नाची सोय म्हणून जंगलात सामूहिक शिकारीला जायचे व जे काही शिकार आणायचे ते सर्वजण वाटा करून खायचे.त्या काळात जेवणासाठी तांब्याच्या ताट वापरत व स्वयंपाकासाठी व पाणी पिण्यासाठी मातीची भांडी वापरत,पिण्याच्या पाण्याची सोय म्हणून दोन विहिरी दगड रेचून खोदल्या होत्या त्या विहिरी आजही जिवंत आहेत.

वन व वन्यजीव:

सुरुवातीच्या काळात खूप दाट जंगल होत. जंगलात राहणारे प्राणी पण खूप होते. वाघ,रानडुक्कर,हरीण,सांबर,बिबटया, ससा,घोडेनिल,अस्वल इत्यादि प्राणी व तसेच विविध प्रकारचे पक्षी असायचे, गावाला लागूनच जंगल असल्यामुळे वन्य प्राणी गावाच्या आसपास फिरत असत, पण एकही प्राण्याने माणसाला कोणतीही हानी पोहचवली नाही, अस म्हणतात की त्या काळात कावळा(कावळे)हा पक्षी आमच्या गावी खूप असायचा ,म्हणजे दिवसभर आसपासच्या गावात फिरून राजोली गावात आपला ठिय्या मांडायचे.

आधी जंगलात वणवा नाही लागायचा व कुणी लावायचे पण नाही ,त्यामुळे प्रत्येक वनस्पती वाढायची,मोहाच्या झाडाला देवाचा दर्जा दिला जायचं,जे आजही आहे. आरोग्याची सोय म्हणून प्रत्येक बिमारीवर औषधी वनस्पती वापरण्यात यायची पूर्वीपासून गावात वैदू लोक राहतात तेच उपचार करायचे

व आजही काही वैदू लोक उपचार करत आहेत.

अशारितीने समोर काळ बदलत गेला व 6 मे 2013 ला वनहक्क मिळाला ,तेव्हापासून वन अधिकाराची जाण ठेवून व कायद्याला सोबत घेऊन शाश्वत पद्धतीने वापर करत जंगलाचा संरक्षण व संवर्धन करणे सुरू आहे, व सोबतच गाव विकासाच्या दिशेने वाटचाल करत आहे.

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	राजोली
ग्रामपंचायत	नवरगाव
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या- 162	अनुसूचित जाती(SC)- 2
	अनुसूचित जमाती(ST)- 16
	इतर- 144
पुरुष लोकसंख्या	360
स्त्री लोकसंख्या	340
एकूण लोकसंख्या	700
अनुसूचित जाती लोकसंख्या	79
किती टोले आहेत (नावे लिहा)	

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

अ. क्र.	खात्याचे प्रकार	क्षेत्र हे.
1	वन	310
2	झुडपी जंगल	0
3	आखर	1
4	गावठाण	7
5	तलाव/बोडी	4
6	मसानवट	1
7	ढोरफोडी	1
8	पाट	2
9	खातखुड्या	0
10	रस्ते	2
11	नदी/नाले	6

12	पोटखराब	0
	एकूणक्षेत्र	334
अ. क्र.	खात्याचे प्रकार	क्षेत्र हे.
1	बागायत	0
2	जिरायत	310
	एकूण	310

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	कुटुंबाची संख्या
शेती	161
पशुधन	162
दुधाचा व्यवसाय	0
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	162

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
-----	-----	--------------

आकाडी पोलो	जून महिन्यात	जंगलातून मिळणाऱ्या ज्या रानभाज्या आहेत, उदा. वरम्बी, शेरडीरा इ. हे खण्याकरिता आणण्याच्या आधी ही पोलो केली जाते, या पोलो नंतरच गावातील लोक रानभाज्या आणतात.
हाळोक पोलो	रोवणे झाल्याचा नंतर सप्टेंबर महिन्यात	रोवणे झाल्यावर सगळे काम ठप्प पडलेले असतात, त्यामुळे आर्थिक स्थिती कोलमडलेली असते, तर या स्थितीत आम्हाला सांभाळ अशी निसर्ग देवतेला विनवणी केली जाते. व आमचा हाळोकाचा काळ चांगला जाओ म्हणून या दिवशी गावातील लोक, जंगलात पूजा करून सर्व मिळून जेवण करतात.
अडी पोलो	रोवणी झाल्यावर धान परिपक्व होईपर्यंत	रोवणी झाल्यापासून ते धान परिपक्व होईपर्यंत ही पोलो पाळली जाते, ही पोलो दर शनिवारी पाळतात, भिमानखोजी येथील पाणी आणून सम्पूर्ण धानशेतीच्या जागेवर शिंपण केले जाते. अस केल्याने धानावर अळी लागत नाही असा समज आहे.
संजोरी	धान कापणी, बांधणी झाल्यावर, डिसेंबर महिन्यात	धानाचा उत्पन्न चांगला झाला पाहिजे म्हणून धान मळणी च्या आधी ही संजोरी पोलो केली जाते. गाववस्तीच्या बाहेर जाऊन गावातील सर्व पुरुष लोक एकत्र जमा होऊन, बकरा मटण जेवण करतात.
बिजोर पोलो	पावसाळ्यात बी पेरणीच्या आधी, पारंपरिक पद्धतीनुसार ही पोलो केली जाते	एक माऊलीचा मंदिर आहे, त्या मंदिरात पूजा करतात, धानाचे बीज माऊली समोर ठेवल्या जाते, बीज चांगली उत्पन्न झाली पाहिजे यासाठी हे पोलो करतात.

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	महादेव	जंगलात
3	भीम देव	जंगलात
4	बजरंग बली	गावात

1.8 संघटन

गावामध्ये कोणतेही सामूहिक काम करायचे असल्यास त्यासाठी एखादी संघटना किंवा समिती असणे आवश्यक आहे. अन्यथा तो काम कधीच चांगला होत नाही कारण त्या कामावर कुणाचीही लक्ष राहत नाही. त्यामुळे गावामध्ये सुद्धा असे काही समित्या स्थापन करणे आवश्यक असते.

- 1) वनहक्क समिती
- 2) सनियंत्रण समिती
- 3) जैवविविधता समिती
- 4) बँकेच्या व्यवहारासाठी समिती
- 5) वेगवेगळे पास देण्यासाठी समिती
- 6) तंटामुक्त समिती
- 7) लेखापाल

यासाठी योग्य व्यक्ती आणि गरजेनुसार समिती तयार करणे आवश्यक आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

- 1) तालुका महासंघाचा कार्यालय तालुक्याची ठिकाणी असून प्रत्येक ग्रामसभेचा अध्यक्ष हा तिथला सदस्य आहे.
  - 2) तालुका महासंघातील समाविष्ट असलेल्या ग्रामसभांची महीन्यातून एक सभा घेतली जाते.
  - 3) सभेतील विषयावर चर्चा करून बहुमताने निर्णय घेतला जातो.
  - 4) महासंघाने ठरविल्याशिवाय कोणतेही ग्रामसभाची तेंदूपत्ता किंवा इतर कोणत्याही कामाचा किंवा वस्तूचा लिलाव केले जात नाही.
  - 5) महासंघ सम्बन्धित ठेकेदारासोबत करार करून योग्य तो दर मिळेल यासाठी प्रयत्न करतो.
  - 6) प्रत्येक बाबतीत महासंघ ग्रामसभेला मदत करायला तयार असतो.
  - 7) कमकुवत ग्रामसभांना अधिकारांची जाण करून देऊन त्यांना सक्षम बनविण्यात महासंघ सहकार्य करतो.
  - 8) तसेच इतर ग्रामसभा सुध्दा सहकार्य करत असतात.
- एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे-

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	हो/ नाही	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	हो	गावात
2	अंगणवाडी	हो	गावात
3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	हो	4 किमी
4	आरोग्य उपकेंद्र	हो	गावात
5	तलाठी कार्यालय	नाही	6 किमी
6	स्वस्त धान्य दुकान	हो	गावात
	पोष्ट ऑफिस		6 किमी
	तालुका		7 किमी
	जिल्हा		38 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	380
2	म्हैस- रेडे	2
3	शेळी/बकरे	180
4	कोंबडी	400
5	डुक्कर	

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो
2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो
9	शेंगदाणे	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124
2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन न्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3. आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे.

	<p>4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे.</p> <p>5.सीमांकन करणे.</p> <p>6.रोपवाटिका तयार करणे.</p> <p>7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे.</p> <p>8.वनस्पतींची यादी बनवणे.</p> <p>9.वेगवेगळ्या भुट्ट्यांची यादी बनवणे.</p> <p>10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे.</p> <p>11.वेगवेगळ्या भुट्ट्यांची नकाशे तयार करणे.</p> <p>12.वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे.</p> <p>13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.</p>
2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	<p>1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे.</p> <p>2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे</p>
3) स्थलांतर थांबवणे	<p>1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच</p> <p>2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.</p>
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.
5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	<p>1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे.</p> <p>2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे.</p> <p>3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे.</p> <p>4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)</p>

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) कंपार्टमेंट नंबर तपशील :- 513,514

B) सर्व्हे नंबर तपशील :- 16, 25, 31, 32, 38, 41, 44, 65, 76, 77, 78, 80, 84, 86, 95, 110, 114, 137, 138, 141, 145, 173, 175, 186, 187

C) वनक्षेत्राच्या चतुःसीमा ची माहिती -

पूर्व- लेखा, मेंढा सीमा 518. **उत्तर-** सोडे सीमा ,516.

पश्चिम- येरंडी सीमा 515. **दक्षिण-** काकडयेली, 466.

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

1.सीमा हद्दीवर जाळ रेषा आखलेली आहे. 2.सीमा हद्दीबाबत सीमेलगत गावाशी कोणत्याही प्रकारचा वाद नाही. 3.सीमा हद्दीवर थोड्या थोड्या अंतराने दगडी मुणारे उभारलेले आहेत. 4.काही ठिकाणी एका लाईनमध्ये दगड रेचलेले आहेत. 5.सीमा रेषा साफ केलेली आहे. 6.पूर्वेपासून दक्षिण सीमेलगत जवळपास 1किमी अंतर कठानी नदी वाहते.

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

- 1) **आंतरिक धोके :-** वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल
- 2) **बाह्य धोके:-** वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
शेतजमीन	132
गावठाण	7
पडीत	28
शासकीय जमीन	31
वनजमीन	372

2.6 भूभाग / जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भूदृश्य प्रकार	भूरचना
10	१७. खूप कमी वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	कमी चढ
9	९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	मध्यम चढ
8	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उंचसखल
7	५. विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	मध्यम चढ
6	८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	मध्यम चढ
5	११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)	कमी चढ
4	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)	मध्यम चढ
3	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	मध्यम चढ
2	३० शेती	सपाट
1	१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)	कमी चढ

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा – परिशिष्ट 1

2.8 वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक/विशिष्ट नावाने ओळखल्या जाणारी जागा) माहिती

1.बिजाऊ खाई, 2.पाण्याचा झोरा, 3.भटाळ, 4.गिट्टी खदान, 5.वांडरूमाऱ्या झोरा, 6.फुटका बांध, 7.ढिवर दंड, 8.फुटका तळ, 9.येरंडी पहाडी, 10.कोलप, 11.ताडाचा टेकर.

2.9 वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज

भुटश्य प्रकार	११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	Bahava	42.3028621	0.681686847
2	Bhehra	84.6057241	4.283686485
3	Dhavadi	126.908586	14.60997984
4	Garadi	126.908586	0.695152266
5	Moha	42.3028621	5.259929377
6	Sag	42.3028621	1.55660246
7	Salai	84.6057241	3.212849022
8	Shehna	126.908586	0.381071364
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	676.8457928	
भुटश्य प्रकार	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	Bahava	42.3028621	0.681686847
2	Bhehra	84.6057241	4.283686485
3	Dhavadi	126.908586	14.60997984
4	Garadi	126.908586	0.695152266
5	Moha	42.3028621	5.259929377
6	Sag	42.3028621	1.55660246
7	Salai	84.6057241	3.212849022
8	Shehna	126.908586	0.381071364
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	676.8457928	
भुटश्य प्रकार	५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	Bhehra	48.8735519	0.395405425

2	Biba	5.43039466	0.145370912
3	Bija	48.8735519	2.727001019
4	Char	10.8607893	0.059807771
5	Dhavadi	27.1519733	0.758141287
6	Dhavdi	5.43039466	0.033879547
7	Garadi	70.5951305	0.369520414
8	Kidmudi	5.43039466	0.044250837
9	Kojab	5.43039466	0.038892337
10	Kuda	5.43039466	0.027008567
11	Kudkudi	5.43039466	0.029212466
12	Moh	43.4431572	2.804094274
13	Moha	43.4431572	1.09793067
14	Movai	5.43039466	0.014001241
15	Rohan	21.7215786	0.185386806
16	Sag	10.8607893	0.387583744
17	Salai	5.43039466	0.087507758
18	Savrun	5.43039466	0.052936792
19	Shehna	27.1519733	0.181454358
20	Tendu	16.291184	0.124109768
21	Yen	38.0127626	0.57227913
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	456.1531511	
भुटस्थ प्रकार	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफल प्रती हे (चौ.मी.)
1	Aavda	5.89483847	0.067737512
2	Bhehra	94.3174155	1.096371967
3	Bija	100.212254	4.256580195
4	Char	11.7896769	0.058637043
5	Charoli	5.89483847	0.057464302
6	Dhavadi	35.3690308	0.992748586
7	Dhavdi	5.89483847	0.067737512
8	Garadi	29.4741924	0.227324087
9	Kudmudi	11.7896769	0.145607504
10	Moh	47.1587078	2.489400461
11	Moha	53.0535462	1.796545165
12	Movai	5.89483847	0.854928081
13	Rohan	11.7896769	0.094992009
14	Sag	17.6845154	0.710634046
15	Salai	5.89483847	0.075055415
16	Shehna	11.7896769	0.070739728
17	Surya	5.89483847	0.082748594
18	Tendu	35.3690308	0.970278871

19	Yen	23.5793539	0.124873446
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	501.06127	
भुटस्थ प्रकार	८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)
1	Aavda	40.933195	0.399026619
2	Bhehra	368.398755	3.177554835
3	Garadi	81.86639	0.548865187
4	Moha	81.86639	0.692189034
5	Surya	122.799585	0.933233685
6	Yen	122.799585	1.182096002
वृक्ष संख्या	प्रती हेक्टर	818.6638996	

राजोली

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कुळा	फुल, शेंगा	जून ते जुलै	70	75	25
2	पिंपळ बार	फुल	जून ते जुलै	30	75	25

3	सफेद मुसळी	पान	जुलै अगस्त	40	99	1
4	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	26	99	1
5	तरोटा	पान	जुलै	34	25	75
6	कडू भाजी	पान	मे ते जून	32	99	1
7	चिपळी भाजी	पान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	3	99	1
8	शेरडीरा	देठ	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
9	बोराभाजी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	76	99	1
10	आंबा	फळ	मे ते जून	98	25	75
11	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	51	99	1
12	उमरून	फळ	मे ते जून	12	25	75
13	कचर कांदे	कांदे	एप्रिल ते मे	11	99	1
14	काटा कोहळा	फळ	नोव्हेंबर ते जानेवारी	12	1	99
15	काळी मुसळी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
16	कोयार भाजी	पान	जून	91	99	1
17	चिंच	फळ	मे ते जून	80	25	75
18	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	80	70	30
19	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	80	70	30
20	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	90	99	1
21	धीबे	पान	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	80	1	99
22	पातुर भाजी	पान	जून ते जुलै	80	99	1
23	बेहळा	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	17	99	1
24	मटारु	फळ,कांदे	नोव्हेंबर ते डिसेंबर	98	1	99
25	गुंजा	पान	डिसेंबर	22	99	1
26	सुरुंद कांदे	कांदे	नोव्हेंबर ते मे	98	98	2

27	वर	दांडी	जुलै ते ऑगष्ट	86	99	1
28	सेलवट	फळ	मार्च	25	90	10
29	अरकफरी	कोवळे पान	एप्रिल	67	99	1

3.2 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 2 (चारा)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बरटूम	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
2	पुतेर जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
3	जुनाक जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
4	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
5	पर्सेला	पान	जून ते मार्च	90	10
6	बिलायकोजी	पान	जून ते मार्च	90	10
7	दुधूम	पान	जून ते मार्च	90	10
8	बोराभाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
9	कोरहुची	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
10	उतरण वेल	पान	जून ते मार्च	90	10
11	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10

12	काटा भाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
13	कुसार्पा गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
14	खोबरवेल	पान	जून ते मार्च	90	10
15	गराडी	पान	जून ते मार्च	90	10
16	चिंच	पान	जून ते मार्च	90	10
17	चिकना	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
18	जंगली तूर	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
19	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
20	जवेला	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
21	जांभूळ	पान	जून ते मार्च	90	10
22	झिलबुली	पान	जून ते मार्च	90	10
23	डोली वांगा	पान	जून ते मार्च	90	10
24	दुर्वा	पान	जून ते मार्च	90	10
25	बोंगा भाजी	पान	जून ते मार्च	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील

शीट 3 (जाळाला लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	रोहन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	आवळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

7	चारा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर, दांडी	मे ते जून	10	95	5
2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5

3	भेरा	नांगर,दांडी	मे ते जून	25	95	5
4	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
5	बिजा	नांगर, दांडी	मे ते जून	5	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील

शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका बांबू	मे ते जून	97	95	5
2	साग	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	50	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	55	95	5
4	येन	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	45	95	5
5	बिजा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	44	95	5
6	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	67	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	मोह	फांदी,पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
2	बांबू	बांबू	मार्च ते मे	लग्नासाठी
3	साग	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी

4	जांभूळ	फांदी	मार्च ते मे	लग्नासाठी
5	कोजूब	फांदी	मार्च ते मे	लग्नासाठी
6	कुळा	पान,शेंग	ऑगस्ट	पोळा सणाच्या वेळी
7	मोहई	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
8	येन	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
9	शतावरी	पान	ऑगस्ट	पोळा सणाच्या वेळी
10	बेल	पान	हमेशा	पूजेसाठी
11	तुळशी	पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
12	दुर्वा	पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
13	पळस	पान	मार्च ते मे	पत्रावळी
14	कडूनिंब	पान	मार्च	पूजेसाठी
15	चिंच	फळ	बाराही महिने	आंबट टाकण्यासाठी
16	आंबा	पान,फळ	मार्च	नवा साठी व पूजेसाठी
17	करकरी	फुल	ऑगस्ट	पोळ्यासाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कटूल कोसा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
2	दुधूम	पंचांग	बाराही महिने	95	5
3	नयनेडी	पंचांग	जून ते ऑगस्ट	95	5
4	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
5	सिरेल	साल	जून ते ऑगस्ट	95	5
6	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगस्ट	95	5
7	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
8	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
9	बोराभाजी	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

10	अडूळसा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	5	95
11	झरका	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
12	आघाडा	पंचांग	जून ते जानेवारी	95	5
13	अंजन	पंचांग	बाराही महिने	95	5
14	आटइ	साल	बाराही महिने	95	5
15	आपटा	साल	बाराही महिने	95	5
16	उरसुळी	पंचांग	जून ते मार्च	50	50
17	कचर कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते जून	95	5
18	कडूनिम	पंचांग	बाराही महिने	50	50
19	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगस्ट	50	50
20	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
21	कुकुरडा	पंचांग	ऑगस्ट ते नोव्हेंबर	95	5
22	कुळा	पंचांग	बाराही महिने	45	55
23	कोयार भाजी	मूळ,पान	जून	95	5
24	करू	साल	बाराही महिने	95	5
25	खैर	साल	बाराही महिने	95	5
26	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
27	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
28	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
29	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
30	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
31	माहूर	साल	बाराही महिने	95	5
32	मुंगना	पंचांग	बाराही महिने	5	95
33	सात्या	पंचांग	ऑगस्ट ते ऑक्टोबर	95	5
34	रान केळी	पान,फळ	ऑगस्ट ते ऑक्टोबर	95	5
35	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
36	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
37	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
38	रान हळद	कांदा	जून ते डिसेम्बर	95	5
39	रुई	पंचांग	बाराही महिने	95	5
40	रोहन	साल	बाराही महिने	95	5
41	लाजाळू	मूळ	बाराही महिने	95	5
42	लालगुंजा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
43	लेन्जा	साल	बाराही महिने	95	5
44	लोगडी	फळ	बाराही महिने	95	5
45	वड	फळ,साल,मूळ	बाराही महिने	95	5

46	वर	पंचांग	जुलै ते ऑगष्ट	95	5
47	वराकली	पंचांग	जानेवारी ते मार्च	95	5
48	वाघनकी	पंचांग	डिसेम्बर ते मे	95	5
49	शंखपुष्पी	पंचांग	बाराही महिने	2	98
50	सफेद मुसळी	पंचांग	जून ते सप्टेंबर	95	5
51	काळी मुसळी	पंचांग	जून ते सप्टेंबर	95	5
52	सावरून	साल	बाराही महिने	95	5
53	सुरुंद कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते मे	98	2
54	सेलवट	फळ	मार्च जून	40	60
55	हरदफरी	पान	फेब्रुवारी ते मार्च	5	95

3.9 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 9 (इतर)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र .	वन उप जा चे नाव	वनउप ज संग्रहा चे हंगाम आणि काला वधी	स ह भा गी कु टुं बां ची सं ख्या	वनउप ज विक्री चे हंगाम आणि काला वधी	प्रति हंगाम सरा सरी गोळा केले ले प्रमा ण	व न उ प ज चे स रा स री बा जा र कि म त	मू ल्य वृ द्धी	विक्री ची जागा	समु दायी क क्षेत्रा तून गो ला केले ले प्रमा ण	इतर वन क्षेत्रातू न गोला केलेले प्रमाण
1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च	162	एप्रिल ते मे	५ क्विटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल	100	मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे	162	मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	40	डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे	3	जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
6	टोरी	जून	4	जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
7	बेहडा	जानेवारी ते मार्च	5	मार्च	४० किलो	7		फिरते व्यापारी	१००%	

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

- १) गौणउपज वापराचे
- २) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
- ३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
- ४) खनिज वापराचे
- ५) पाणीसाठे वापरण्याचे
- ६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

- 1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
- 2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
- 3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.
- 4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
- 5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
- 6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.
- 7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
- 8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

- 1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
- 2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
- 3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
- 4) शेळ्यांना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

- 1) गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जंगलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
- 2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
- 3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
- 4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
- 5) ग्रामसभेला विचारल्या जंगलातून निस्तार आणू शकत नाही.

- 6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
- 7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :

- 1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
- 2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी लागेल.
- 3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
- 4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
- 5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

**(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :
पेनागेडा नाही.**

(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;

गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :

- 1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देणे आणि घेणे बंधनकारक राहिल.
- 2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहिल.
- 3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाईन पद्धतीनेच करावा.
- 4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
- 5) ग्रामसभेचे पैसे कुठ्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :

- 1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
- 2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
- 3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.
- 4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:

- 1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.
- 2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master category	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तीसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तीसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फंडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तीसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
16	व्यक्तीसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बॉर्डचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
17	व्यक्तीसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
18	व्यक्तीसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तीसाठी पेबल कॉन्क्रीट बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			

20	व्यक्तीसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तीसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तीसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तीसाठी स्टोन ग्रेड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिधीय / शेत / फील्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिधीय / शेत / फील्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्क्रीट बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोसेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरक कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिव्हीपंचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तीसाठी सिव्हीपंचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तीसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		

64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजोविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तीसाठी ब्रशबुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तीसाठी मातीचा ऑनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तीसाठी बोल्टर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तीसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशबुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्टर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्टर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	O	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीडीपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC

108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तीसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तीसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तीसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
119	व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
123	व्यक्तीसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
124	व्यक्तीसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तीसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तीसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
127	व्यक्तीसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
128	व्यक्तीसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Allied		
129	व्यक्तीसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
131	व्यक्तीसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
132	व्यर्थभूमीमध्ये व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
133	व्यक्तीसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडांचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तीसाठी व्यर्थभूमीमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तीसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तीसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
138	व्यक्तीसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडांचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Ailed		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरून किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्ष वापरून पडीक जमिनीचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तीसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तीसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तीसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तीसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तीसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तीसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				

196	समुदायासाठी मिट्टी मुरम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगाड) बांधकाम	D	Non-NRM				
198	समुदायासाठी सिमेंट कॉक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माड्ट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुरम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट कॉक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तीसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
212	व्यक्तीसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Allied		
213	व्यक्तीसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
214	व्यक्तीसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Allied		
217	समुदायासाठी पिपीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

218	समुदायासाठी पोल्डी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Allied		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिम्पी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Allied		
222	समुदायासाठी पोल्डी शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	O	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	O	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Allied		
233	वैयक्तिकरित्या अपलॅंड बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Allied		
234	समुदायासाठी लेव्हल बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
235	समुदायासाठी अपलॅंड बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	O	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	O	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC

240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
246	लिव्हिड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटासाठी लिव्हिड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिव्हिड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
249	लिव्हिड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सेचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळासाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

Sl. No.	Works	Master category	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तीसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तीसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तीसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
16	व्यक्तीसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
17	व्यक्तीसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied		
18	व्यक्तीसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तीसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तीसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तीसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तीसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तीसाठी स्टोन ग्रेड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तीसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तीसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तीसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तीसाठी मातीचा ऑनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तीसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तीसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadeप कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तीसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
117	व्यक्तीसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तीसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
119	व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
123	व्यक्तीसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
124	व्यक्तीसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तीसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
126	व्यक्तीसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
127	व्यक्तीसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
128	व्यक्तीसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Allied		
129	व्यक्तीसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तीसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Allied		
131	व्यक्तीसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
132	व्यर्थभूमीमध्ये व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
133	व्यक्तीसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडांचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
134	व्यक्तीसाठी व्यर्थभूमीमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Allied		

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

135	व्यक्तीसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तीसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
138	व्यक्तीसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तीसाठी वनीकरण वृक्ष वापरून पडीक जमिनीचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तीसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तीसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
175	व्यक्तीसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तीसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तीसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तीसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तीसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तीसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तीसाठी पियरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तीसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बॅच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC

243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिव्हिड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

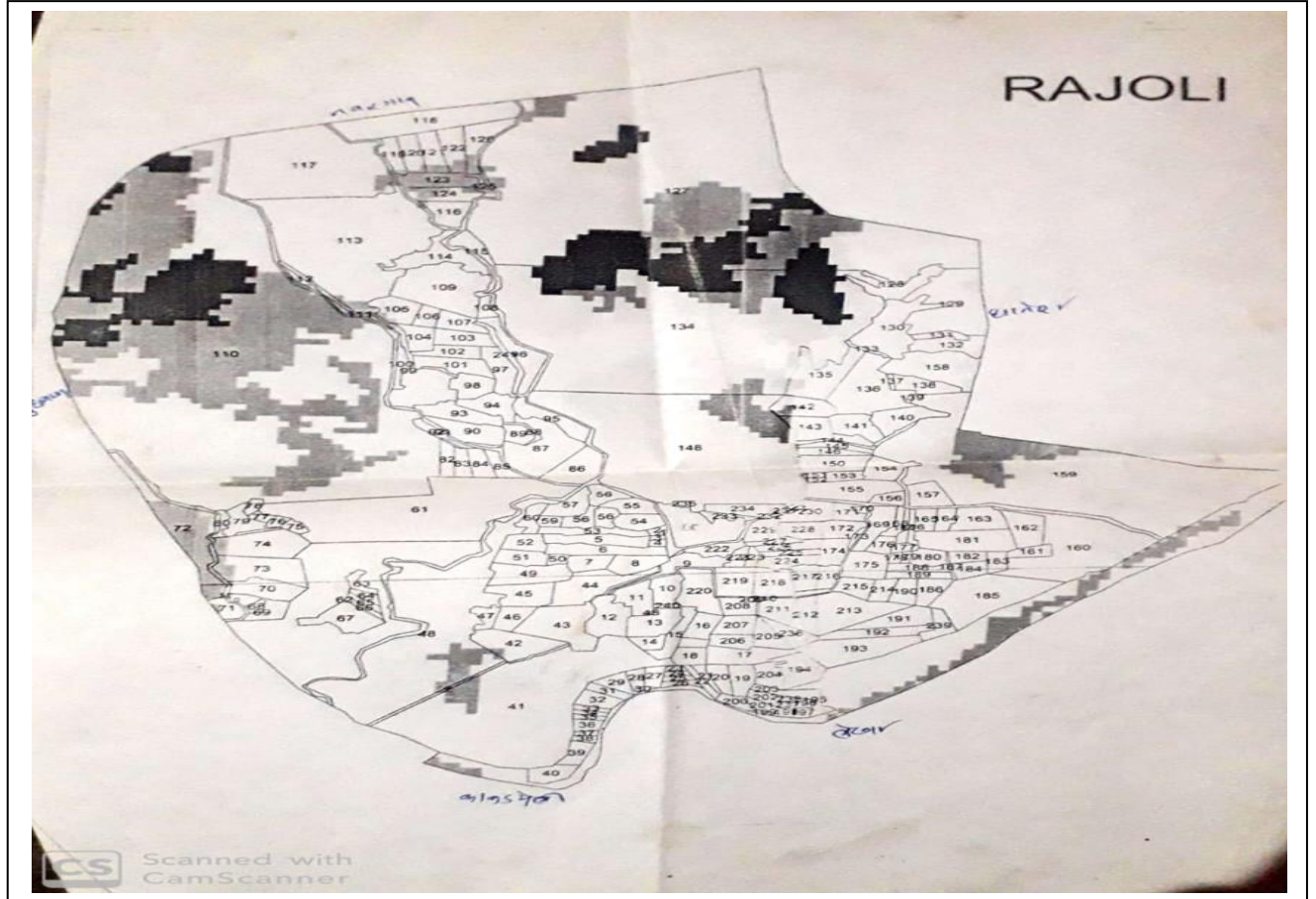
6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

अ.क्र	कार्य
-------	-------

1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

7. परिशिष्ट

7.1 पटवारी नकाशा

1	Halduli kanda	Halduli kanda	Cheilocostus speciosus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
---	---------------	---------------	------------------------	-------	---------------------------------	-------

2	ghogar	ghogar	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
3	Ikdoda	Ikdoda		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
4	Ghoti	Ghoti	Ziziphus xylopyrus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
5	Aakola	Aakola	Alangium salviifolium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
6	Aamba	Aamba	Mangifera indica	वृक्ष	विरळ जंगल, शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
7	Aapta	Aapta	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
8	Aatai	Aatai	Helicteres isora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
9	Aavada	Aavada	Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	कमी
10	Adaryel	Aderyel	Cuscuta reflexa	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
11	Arjun	Aajan	Terminalia cuneata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
12	Ashoka	Ashoka	Polyalthia longifolia	वृक्ष	वस्ती	कमी
13	Bahva	Bahva	Cassia fistula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	कमी
14	bambu	bambu	Dendrocalamus strictus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
15	Batwa bhaji	Batwa bhaji	Chenopodium album	शाक	शेती	मध्यम
16	behada	behada	Terminalia bellirica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम

17	Bel	Bel	Aegle marmelos	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	खूप कमी
18	Bhehra	Bhehra	Chloroxylon swietenia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
19	Bhinimb	Bhuinimb	Andrographis paniculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
20	Biba	Biba	Semecarpus anacardium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
21	Bija	bivala	Pterocarpus marsupium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
22	Bodela	Bodela	Cucumis melo	वेली	वस्ती	मध्यम
23	Bolki chuch	Bolki chuch		शाक	शेती	कमी
24	Bor	Bor	Ziziphus mauritiana	वृक्ष	शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
25	Charoli	Char	Buchanania cochinchinensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
26	Chichola	Chichola	Oxalis corniculata	शाक	नदीच्या काठावर	मध्यम
27	Chichva	Chichva	Oxalis corniculata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
28	Chikara	Chikara	Ageratum conyzoides	शाक	शेती	कमी
29	Chinch	Chinch	Tamarindus indica	वृक्ष	शेती, वस्ती, विरळ जंगल	मध्यम
30	Chipadi	Chipadi	Alysicarpus vaginalis	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
31	Dhaman	Dhaman	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
32	Dhanbhaji	Dhanbhaji	Allmania nodiflora	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती	मध्यम
33	Dhavadi	Dhavadi	Anogeissus latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
34	Dhorkakdi	Dhorkakdi		वेली	वस्ती	कमी

35	Divadi	Divadi	Tephrosia purpurea	शाक	विरळ जंगल,वस्ती, शेती	मध्यम
36	Dokelyacha jhad	Dokelyacha jhad		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
37	Dorli	Dorli	Solanum virginianum	शाक	शेती	कमी
38	Dubari	Dubari	Cynodon dactylon	शाक	शेती	भरपूर
39	Dudi	Dudi	Lagenaria siceraria	वेली	शेती ,वस्ती	खूप कमी
40	Fanas	Fanas	Artocarpus heterophyllus	वृक्ष	शेती ,वस्ती	खूप कमी
41	Fifondi	Fifondi	Phyllanthus reticulatus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
42	Fofati	Fofati		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
43	Gajanan	Gajanan		वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
44	Gajnimbu	Gajnimbu	Citrus sp	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
45	Garadi	Garadi	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
46	Ghanta	Ghanta	Thevetia peruviana	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
47	ghatalni	ghatalni		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
48	Ghogar	Ghogar	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
49	Ghor	Ghor	Portulaca oleracea	शाक	शेती	भरपूर
50	Ghosaridoda	Ghosaridoda	Holostemma ada-kodien	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
51	ghoti	ghoti	Ziziphus xylopyrus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
52	Godnimb	Godnimb	Murraya koenigii	वृक्ष	शेती ,वस्ती	खूप कमी

53	Gorakhmundi	Godurli	Sphaeranthus indicus	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल	कमी
54	Gunja	Gunja	Abrus precatorius	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
55	Haldi	Haldi	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	मध्यम
56	Haradfari	Haradfari	Chenopodium album	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
57	Hirda	Hirda	Terminalia chebula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
58	hlduli kanda	hlduli kanda	Cheilocostus speciosus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
59	Iktembrun	Iktembrun	Diospyros oocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
60	Jahela jhadan	Jahela jhadan		शाक	शेती	कमी
61	Jamb	Jamb	Psidium guajava	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
62	jambhul	jambrun	Syzygium cumini	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	भरपूर
63	Jangalimung	Jangalimung	Vigna sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
64	Jangalitur	Janglitor	Cajanus scarabaeoides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
65	Jaswand	Jaswand		झुडूप	शेती ,वस्ती	कमी
66	Jatashankar	Jatashankar		शाक	दाट जंगल, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, शेती	खूप कमी
67	Javela	Javela		शाक	विरळ जंगल, शेती , मध्यम जंगल	खूप कमी

68	Jhadani	Jhadani	Aristida funiculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
69	Jhendu	Jhendu	Tagetes erecta	शाक	वस्ती, शेती	कमी
70	jhilbuli	jhilbuli	Getonia floribunda	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
71	Jondurli	Jondurli	Antidesma ghaesembilla	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
72	Kacharkande	Kacharkande	Dioscorea bulbifera	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
73	Kadubhaji	Kadubhaji	Glinus oppositifolius	शाक	शेती	मध्यम
74	kadunimb	kadulimbu	Azadirachta indica	वृक्ष	शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
75	kakai	kakai	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
76	kalmb	kalmb	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	कमी
77	Kalukanda	Kalukanda	Dioscorea bulbifera	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
78	Kapsya	Kapsya		शाक	शेती	खूप कमी
79	Kara fendra	Kara fendra		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
80	Karanji	Karanji	Millettia pinnata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
81	karankuvari	karankuvari	Alove vera	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
82	karkari	karkari	Gloriosa superba	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम

83	karu	karu	Sterculia urens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	खूप कमी
84	karyruk	karyaruk	Dalbergia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
85	Kasai	Kasai	Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
86	Katchuva	Katchuva		वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	कमी
87	Katjhendu	Katjhendu	Lepidagathis cristata	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
88	Katkohra	Katkohra	Cucumis sp	वेली	वस्ती	कमी
89	katval	katval	Momordica dioica	वेली	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल	खूप कमी
90	kavaskuri	kavaskuri	Mucuna pruriens	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
91	Kavat	Kavat	Limonia acidissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	खूप कमी
92	Khai	Khair	Acacia catechu	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
93	khair	khair	Acacia catechu	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
94	Khaparkuti	Khaparkuti	Boerhavia diffusa	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
95	Kharasani	Kharasani	Streblus asper	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
96	Kharata	Kharata	Sida acuta	शाक	नदीच्या काठावर	कमी
97	Khobervel	Khoberyel	Hemidesmus indicus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
98	kohla	kohla	Cucurbita moschata	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम

99	Kojab	Kojab	Schleichera oleosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
100	Kolyachaaand	Kolyachaaand		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
101	Kombda	Kombda	Celosia argentea	शाक	शेती	कमी
102	Koyar	Koyar	Bauhinia purpurea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
103	kubadmodi	kubadmodi	Tridax procumbens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
104	Kudurshi	Kudurshi	Bridelia hamiltoniana	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
105	Kula	Kula	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
106	kuldavana	kuldavana	Casearia graveolens	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
107	Kulmul	Kulmul		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
108	Kumbhi	Kumbhi	Careya arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
109	Kusarya	Kusarya	Aristida funiculata	शाक	शेती	मध्यम
110	Ladu kanda	Laddu kanda		कंद	शेती, नदीच्या काठावर	मध्यम
111	Lal ghonyal	Lal ghonyal		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
112	Lal mehandi	Lal mehandi	Lawsonia inermis	वृक्ष	शेती, वस्ती	मध्यम
113	Lenja	Lenja	Litsea glutinosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी

114	Logadi	Logadi	Ixora coccinea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
115	Londga bhaji	Londga bhaji	Chlorophytum tuberosum	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
116	Mahar kanda	Mahar kanda		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
117	Mahur	Mahur	Bauhinia vahlii	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
118	Mali	Mali	Gardenia resinifera	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
119	Mangar batwa	Mangar batwa		शाक	नदीच्या काठावर	कमी
120	mataru	mataru	Dioscorea bulbifera	वेली	वस्ती, शेती	कमी
121	mavai	movai	Lanea coromandelica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
122	Moha	Moha	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती	भरपूर
123	Moka	Moka	Schrebera swietenoides	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
124	Momani	Momani	Dios	वेली	शेती, वस्ती	खूप कमी
125	Movai	Movai	Lanea coromandelica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
126	Nasacha jhad	Mansacha jhad		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
127	Nimbu	Nimbu	Citrus limon	वृक्ष	शेती, वस्ती	कमी
128	Padyar	Padyar		शाक	शेती, विरळ जंगल	मध्यम

129	Pakanbhed	Pakanbhed	Cryptocoryne retorspiralis	शाक	नदीच्या काठावर	मध्यम
130	Pakdi	Pakadi	Ficus amplissima	वृक्ष	मध्यम जंगल, शेती	मध्यम
131	Palas	Palas	Butea monosperma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती, वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
132	Palsal	Palsal	Oryza rufipogon	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
133	Pandhara	Pandhara		वृक्ष	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल	मध्यम
134	Pandhra fendra	Pandhra fendra	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
135	Papai	Papai	Carica papaya	वृक्ष	शेती, वस्ती	मध्यम
136	Paturbhaji	Paturbhaji	Alternanthera sessilis	शाक	शेती	मध्यम
137	peru	jamb	Psidium guajava	वृक्ष	शेती, नदीच्या काठावर, वस्ती	मध्यम
138	pimpal	pimpal	Ficus religiosa	वृक्ष	शेती, वस्ती, विरळ जंगल	कमी
139	pimpalbar	pimpalbar	Celastrus paniculatus	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
140	Raktrohni	Raktrohni	Ochna obtusata	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
141	ranhalad	ranhalad	Curcuma sp.	कंद	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	कमी
142	Ravanvel	Ravanvel		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
143	Ringani	Ringani	Solanum virginianum	शाक	शेती	कमी

14 4	Rita	Rita	Sapindus laurifolius	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	मध्यम
14 5	Rohan	Rohan	Soymida febrifuga	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
14 6	Rui	Rui	Calotropis procera	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
14 7	Sadafuli	Sadafuli	Ipomoea carnea	शाक	नदीच्या काठावर	कमी
14 8	Sag	Sag	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती	मध्यम
14 9	Sagargoti	Sagargoti	Caesalpinia bonduc	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
15 0	Salai	Salai	Boswellia serrata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
15 1	Satya	Satya		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
15 2	Sava	Sava	Gardenia resinifera	शाक	शेती	कमी
15 3	Savarun	Savarun	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
15 4	Shatavari	Marbhat	Acacia pennata	शाक	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, शेती	खूप कमी
15 5	Shehna	Shehna	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
15 6	Shehra	Shehra	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
15 7	Shelvat	Shelvat	Cordia dichotoma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर

158	Sherdira	Sherdira	Smilax zeylanica	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
159	shind	shind	Phoenix sylvestris	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
160	Shindori	Shindori	Phoenix sylvestris	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, वस्ती	मध्यम
161	Shisam	Shisam	Dalbergia latifolia	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
162	Sitafal	Sitafal	Annona squamosa	वृक्ष	शेती, वस्ती	कमी
163	Subabri	Subabri	Albizia amara	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
164	Suparikanda	Suparikanda	Bombax ceiba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
165	Surund	Surund	Amorphophallus paeoniifolius	कंद	वस्ती, शेती	कमी
166	Surya	Surya	Xylia xylocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
167	tad	tad	Borassus flabellifer	वृक्ष	शेती, वस्ती	खूप कमी
168	Tarota	Tarota	Cassia tora	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
169	Tattu	Tattu	Oroxylum indicum	वृक्ष	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	कमी
170	Tendu	tembrun	Diospyros melanoxylon	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
171	Tivas	Tivas	Ougenia dalbergiodes	वृक्ष	दाट जंगल, विरळ जंगल, मध्यम जंगल	कमी
172	Tulas	Tulas	Ocimum tenuiflorum	शाक	शेती, वस्ती	खूप कमी

173	Umbrun	Umbrun	Ficus racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती, वस्ती	मध्यम
174	Undirkani	Undirkani		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
175	Utran	Utran	Pergularia daemia	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती, विरळ जंगल	मध्यम
176	Vad	Vad	Ficus bengalensis	वृक्ष	शेती, वस्ती	कमी
177	vanda	vanda	Vanda tessellata	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
178	Var	Var	Amorphophallus margaritifera	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती	भरपूर
179	Varambi	Varambi		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
180	velparas	yelparas	Butea superba	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
181	Yeroni	Yeroni	Ziziphus oenoplia	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
182	yen	yen	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
183	Pimpal	Pimpal	Ficus religiosa	वृक्ष	शेती, वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल	कमी

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती
खैर	खूप कमी	मध्यम	डिंक काढण्यासाठी व घरगुती कामाकरिता लाकूड फाटा म्हणून वापरासाठी या झाडाची तोड केली जायची.	झाड तोडण्यावर बंदी केली आहे.
इकदोडा	खूप कमी	मध्यम	वणवा लागल्यामुळे व गुर चराईमुळे	वणव्यावर नियंत्रण, ज्या भागात इकदोडा आहे त्या भागात चराई बंदी
मालकांगणी	खूप कमी	मध्यम	त्याचा बार खाण्यासाठी व विक्रीसाठी वापरत , त्यासाठी तो तोडल्या जायचा	शाश्वत पद्धतीने काढणी करावी लागते.
बेहळा	खूप कमी	मध्यम	झाड तोडल्यामुळे	झाड तोडण्यावर बंदी आणून नवीन रोप लावून त्यांना वाढविणे.
हिरडा	खूप कमी	भरपूर	झाडाची तोड केल्यामुळे	झाड तोडण्यावर बंदी आणून नवीन रोप लागवड करणे.
आवळा	खूप कमी	मध्यम	आवळा तोडण्यासाठी त्याची तोड केली जायची , फळ उंचावर असल्याने ते तोडता येत नव्हतं म्हणून झाडच तोडण्यात यायचं.	झाड तोडणे बंद झाले आहे, व नवीन झाडाची लागवड सुरू
कवट	खूप कमी	मध्यम	सुरुवातीपासूनच हा झाड कमी प्रमाणात होता	त्याची लागवड करण्यात येईल
लेंजा	खूप कमी	मध्यम	साल औषध म्हणून वापरली जायची, त्यासाठी साल तोडून आणल्यामुळे झाड मरून जायचं.	झाड कमी झाले असल्याने आता फारसे कुणी साल काढून आणत नाही व ज्या रोगावर उपचार म्हणून वापरायचे त्या रोगावर आता औषधी उपलब्ध आहेत.
करू	खूप कमी	मध्यम	त्याची साल काढून औषधी करीता वापरली जायची	आता साल काढण्यासाठी शास्त्रीय पद्धत वापरली जाते, जस की या वर्षी एका बाजूने काढली जाईल दुसऱ्या वर्षी दुसऱ्या बाजूने.

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण

1	कबुतर	पारेवा	Columba livia domestica	कमी
2	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
3	कार्गोच्या	हाची	Anastomos oscitans	मध्यम
4	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
5	गाय बगडा	पांढरी डोकी	Addea alba	भरपूर
6	घार	मनहुळ्याल	Milvus migrans	कमी
7	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
8	चिमणी	कोळका पिटे	Passer domesticus	मध्यम
9	छोटा पोपट	हिळू	Psittacula krameri	मध्यम
10	टरको	कोवानकोर	Amaurornis phoenicurus	कमी
11	टिटवी	टीराल पिटे	Vanellus indicus	मध्यम
12	टीलटिल्या		Alcedo atthis	मध्यम
13	डोम कावळा		Corvus macrorhynchos	मध्यम
14	तितिर	किदेर	Francolinus pondicerianus	कमी
15	तिरचिमनी	इरपसळवे	Motacilla cineria	मध्यम
16	पाणकावळा		Phalacrocorax niger	मध्यम
17	पोपट	विटू	Psittacula eupatria	कमी
18	बारडा		Aythya fuligula	कमी
19	मोठा बगडा		Addea alba	कमी
20	मोठी पाणकवळी		Phalacrocorax carbo	कमी
21	मोर	मल	Pavo cristatus	कमी
22	लहान कावळा		Microcarbo niger	कमी
23	लावा	उती	Perdica asiatica	मध्यम
24	वटवाघूळ	गेदे	Pteropus giganteus	मध्यम
25	शिंपी		Orthotomus sutorius	मध्यम
26	शिकारा		Cyperus corymbosus	कमी
27	सुतार	टोकटोकि/किदेर	Pileated woodpecker	कमी

मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	आग्या	आग्याल		मध्यम
2	दोटेकेल	मस		मध्यम
3	मोहारू	काळाल		मध्यम
4	सातेळ	हुर्वे		
5	गेंडवल	कांडूल	Ropalidia marginata	भरपूर
6	गोगलगाय	कोंडे	Julus carpathicus	भरपूर
7	घोडेला		Acridomorpha	भरपूर
8	जेरु	ओंडे	Hirudo medicinalis	भरपूर
9	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
10	टिकल्या पाकरु	धुमुस	Anthia sexguttata	भरपूर
11	तुडतुडे		Nilaparvata lugens	भरपूर
12	तेलमुंगी	हुरी	Solenopsis geminata	भरपूर
13	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
14	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
15	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
16	लष्करी अळी	पुळीय	Spodoptera frugiperda	मध्यम
17	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
18	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
19	लाल मुंगी	रेन्नाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर
20	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
प्राणी				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	चितळ	चीतराल	Axis axis	मध्यम
2	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
3	नीलगाय	माव	Boselaphus tragocamelus	मध्यम

4	बैल	कोंदा	Bos gaurus indicus	मध्यम
5	मांजर	बिलाल	Felis catus	मध्यम
6	म्हैस	बैसी	Bubalus bubalis	कमी
7	लांडगा		Canis aureus indicus	कमी
8	शेळी	हर्रे	Capra aegagrus hircus	मध्यम
9	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
10	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम
11	बीबट	निराल/खड्या		कमी
12	माकड	मुंज्याल		मध्यम
13	रानडुक्कर	गेळा पदी		मध्यम
14	ससा	मोलोल		कमी
15	हरीण	कोटराल		कमी
16	बेलमांजर	बरेकाल		

सरपडणारे प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon quilius	कमी
2	गवाऱ्या नाग		Ophiophagus hannah	कमी
3	चिकल्या महाडोर	परपरबाटूम	Eelas carinatus	मध्यम
4	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
5	गेरव्या	उळे	Helminthosporium oryzae	मध्यम
6	दांडेकारेटा		Bungarus caeruleus	मध्यम
7	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
8	धुरडी नाग		Oligodon arnensis	कमी
9	धोंड्या		Xenochrophis piseatar	मध्यम
10	नाग		Naja naja	कमी
11	पाल	इजगुर	Hemidactylus frenatus	भरपूर
12	उट्टी	अलुम		
13	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussuscup	मध्यम

14	येल्या	वळयांज	Dendcelaphis tristis	कमी
15	वाश्या	पुस्या	Amehiesma stolatam	मध्यम
16	शिरुली	हुलाल	Eutropis carinata	मध्यम
17	हत्ती सरडा	नैनोळोनज	Chamaeleo zeylanicis	कमी
जलचर प्राणी				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम
2	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
3	गोटेचाटी	कल्कोर्क	Garra mullya	मध्यम
4	झरण		Pangasius pangasius	मध्यम
5	टेपरी	मुर्गाल	Puntius ticto	मध्यम
6	तंबू			मध्यम
7	बोठरू	बोटे	Channa punctata	भरपूर
8	मिरगल		Cirrhinus cirrhosus	मध्यम
9	वागूर	माळूम	Clarias batrachus	भरपूर
10	पेन वाउर	नारी	Macronathus pancalus	मध्यम
11	वावुर	नारी (चिखला)	Macrogathus guntheri	कमी
12	सरकारी वागूर	ढोर वागूर	Clarius gariepinus	कमी
13	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी
14	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
15	सिपनर		Cyprinus carpio	कमी
16	खेकडा	केकळे		कमी
17	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
18	झिंगा	जत्ते		मध्यम
19	पानकासव	येर्हेमुल		मध्यम
20	सारंगी	हिदाकि		कमी

7.7 खनिज

खनिज				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	रेती	वारू		मध्यम
2	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
3	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
4	मुरूम	मुरूम		मध्यम
5	लालमाती	रेन्गाल तोडई		भरपूर
6	रेताळमाती	वारवसी		कमी
7	काळीमाती	कार्याल तोडई		कमी

7.9 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
3	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
4	चराईसाठी गवत लावणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
5	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
6	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y

7	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
8	वनराई बंधारा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
9	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
10	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
11	रस्ते साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	मस्त्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
13	नदी किवा तलावच्या बांधावर वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
14	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
15	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.
2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 350 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	कूप नंबर 514	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवाटिका	मार्च	1	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
एकूण रक्कम						44		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	कूप नंबर 514	रोहयो		12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

							दिवस काम करतील)	
2	मिश्र रोपवाटिका लागवड व देखरेख (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
4	मातीचे बंधारे	नोव्हेंबर	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (26 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
5	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (108 मजूर 90 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
6	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						42.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	1 हे.	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.
2	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	25 हे.	कूप नंबर 513 फुटका बांध	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

							दिवस काम करतील)	त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
3	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
4	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 513, 514 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5.5	2148 मनुष्य दिवस (71 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
8	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेंटविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						42		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र .	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
---------	---------------	-----------------------	-------------------------	----------------	--------------	---------------	--	---------------

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	कूप नंबर 514	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	25 हे.	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	नदी किंवा तलावाच्या बांधावर वृक्ष लागवड	जून	600 मीटर	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे तलावाचे पाणी पाजरणार नाही आणि त्याची धूप हि होणार नाही व पाणी अधिक काळ टिकवून ठेवण्यास मदत होईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

							दिवस काम करतील)	त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
9	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
10	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
11	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						65.5		

8.5 वर्ष - मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस	अपेक्षित फलित
--------	------------------	-----------------------------	-------------------------------	----------------	-----------------	------------------	-----------------------------------	---------------

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

							(एकूण मजूर 350)	
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन, पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	नदी किंवा तलावच्या बांधावर वृक्ष लागवड	जून	1 तलाव व 1 नाला	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे तलावाचे पाणी पाजरणार नाही आणि त्याची धूप हि होणार नाही व पाणी अधिक काळ टिकवून ठेवण्यास मदत होईल.
5	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	6	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे

							काम करतील)	तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
9	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
10	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
11	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						72.5		

8.6 वर्ष - मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र .	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	कूप नंबर 514	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन, पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	मे	25 हे	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	4	महादेव तलाव आणि मोठा तळा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	कच्चे रस्ते	नोव्हेंबर	4	कूप नंबर 588 (खैरी टोला ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (117 मजूर 50 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 569 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 569 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
8	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 514 व कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
9	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						59		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल	अपेक्षित फलित
--------	---------------	-----------------------	-------------------------	----------------	--------------	---------------	--------------	---------------

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

							मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
6	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.

8	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किंवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
10	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						59.5		

8.8 वर्ष - मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र .	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	कूप नंबर 514	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन, पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता

							मजूर 60 दिवस काम करतील)	वाढविण्यास मदत होईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
6	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						43.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र .	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन, पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

सामुहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखडा ग्रामसभा राजोली

2	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
6	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
9	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						42.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र .	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफल (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 350)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	कूप नंबर 514	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 513	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता

							काम करतील)	वाढविण्यास मदत होईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 513 व कूप नंबर 514	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
7	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						41.5		

दहा वर्षांची एकूण रक्कम (बजेट) :- 512.5 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
44	42.5	42	65.5	72.5	59	59.5	43.5	42.5	41.5

एकूण रक्कम **धन्यवाद**

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींची नावे

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे

2) डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर

स्थानिक कार्यकर्ते (प्रत्यक्ष सहभागी): श्री. सुरेश वाडगुरे (पदविकाधारक), जनार्दन कोसरे (पदविकाधारक), अक्षय कोकोडे (पदविकाधारक), देवनाथ वाडगुरे, संजय मोहुर्ले, राहुल लेनगुरे, डोकुजी कोकोडे, सावजी लेनगुरे आणि समस्त ग्रामसभा सदस्य.